

J.M. Coetzee

Barbarları
Beklerken

12. BASKI
Çeviri: DOST KÖRPE

♥ can
çağdaş

J.M. COETZEE
BARBARLARI
BEKLERKEN

Can Çağdaş

Barbarları Beklerken, J.M. Coetzee
İngilizce aslından çeviren: Dost Körpe
Waiting for the Barbarians

© 1980, J.M. Coetzee

© 2006, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Peter Lampack Agency, Inc., 350 Fifth Avenue, Suite 5300, New York, NY 1018, USA aracılığıyla alınmıştır. Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2006

12. basım: Mayıs 2023, İstanbul

Bu kitabın 12. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Didem Bayındır

Editör: Seçkin Selvi

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Özkaracan Matbaacılık ve Ciltçilik San. ve Tic. Ltd. Şti.
Evren Mah. Gülbahar Cad. No: 62 Bağcılar / İstanbul
Sertifika No: 45469

ISBN 978-975-07-3647-6

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

J.M. COETZEE
BARBARLARI
BEKLERKEN

ROMAN

2003 NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ

İngilizce aslından çeviren

Dost Körpe

♥can

J.M. Coetzee'nin Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Utancı, 2001

Petersburg'lu Usta, 2003

Romancının Romanı, 2004

Michael K, 2006

Yavaş Adam, 2006

Kötü Bir Yılın Güncesi, 2009

Taşra Hayatından Manzaralar, 2011

Şimdi ve Burada / Mektuplar 2008-2011 (Paul Auster'le birlikte), 2013

İsa'nın Çocukluğu, 2021

İsa'nın Okul Günleri, 2022

İsa'nın Ölümü, 2022

J.M. COETZEE, 1940'ta Güney Afrika'nın Cape Town kentinde doğdu. Avukat bir babayla öğretmen bir annenin oğlu olan Coetzee, Cape Town Üniversitesi'ni bitirdikten sonra Texas Üniversitesi'nde edebiyat doktora'sını tamamladı, 1972'de Güney Afrika'ya dönerek Cape Town Üniversitesi'nde ders vermeye başladı. İki uzun öyküden oluşan ilk kitabı *Dusklands* 1974'te yayımlandı. Coetzee, bu yapıtında, Vietnam'daki Amerikalılar ile Güney Afrika'da Hollandalı yerleşmeciler arasındaki koşutlukları irdeliyordu. Yazarın *Barbarları Beklerken* romanı, 1980'de Güney Afrika'daki büyük bir saygınlığı olan Central News Agency Edebiyat Ödülü'ne değer görüldü. İngiltere'nin en saygın edebiyat ödülü olan Booker Ödülü'nü ise 1983'te *Michael K: Yaşamı ve Yaşadığı Dönem* romanıyla, 1999'da da *Utanç* yapıtıyla, iki kez aldı. Aynı zamanda seçkin bir deneme yazarı olan Coetzee, 2003'te Nobel Edebiyat Ödülü'ne değer bulundu.

DOST KÖRPE, 1972'de İstanbul'da doğdu. Boğaziçi Üniversitesi İş İdaresi Bölümü'nde okuduktan sonra İstanbul Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. 1991'de Yunus Nadi Yayınlanmamış Öykü Kitabı Ödülü'nü kazandı. *Zaman Sona Ermeli* (1993), *Günah Yiyen* (1997), *Kıyı* (1998) ve *Nötralizör* (2010) adlı kitapları yayımlandı. Editörlük yaptı ve Ahmet Asaf mahlasıyla müzik kitapları yazdı. Çeşitli dergilerde yayınlanan öykü, şiir, çeviri, deneme ve fragmanlarının yanı sıra yüze yakın çeviri kitabı bulunmaktadır.

Nicolas ve Gisela'ya

I

Böyle bir şeyi ilk kez görüyorum: Adamın gözlerinin önünde yuvarlak tellere geçirilmiş iki küçük cam disk asılı duruyor. Kör mü? Kör gözlerini saklamak istemesini anlayabilirdim. Ama kör değil. Diskler kara, dışarıdan saydam değilmiş gibi görünüyorlar, ama o, içlerinden bakarak görebiliyor. Bana yeni bir icat olduklarını söylüyor. “İnsanın gözlerini güneş ışığından koruyor,” diyor. “Burada çölde işe yarıyor. Durmadan gözlerini kısmak zorunda kalmıyorsun. İnsanın daha az başı ağrıyor. Bak.” Gözlerinin kenarlarına hafifçe dokunuyor. “Kırışık yok.” Gözlüğü tekrar takıyor. Doğru. Cildi gerçekten de daha genç bir adamınki gibi. “Bizim oralarda bunları herkes takar.”

Hanın en iyi odasında aramızda küçük bir şişe ve bir kâse fındıkla oturuyoruz. Onun burada bulunmasının sebebini konuşmuyoruz. O buraya acil duruma müdahale eden güçler tarafından gönderildi, bu kadarı yeterli. Bana binlerce geyiğin, domuzun, ayının öldürüldüğü, öyle çok ki sonunda geride leşlerden bir dağın (ne yazık ki) çürümeye bırakıldığı en son büyük avdan bahsediyor. Ona her sene göç sırasında göle inen büyük kaz ve ördek sürülerinden ve onları tuzakla avlamakta kullanılan yerli yöntemlerden bahsediyorum. Onu bir gece yörelilerden birinin kayığıyla balık avlamaya çıkarmayı öneriyorum.

“Bunu mutlaka yaşamalısınız,” diyorum, “balıklar, balıklar suya attıkları ağlara doğru sürmek için suyun üstünde fenerler yakıp davullar çalıyorlar.” Başını sallıyor. Bana gitmiş olduğu başka bir sınır bölgesindeki insanların yılan etini leziz bir yiyecek olarak gördüğü bir yerden ve vurduğu dev bir antiloptan bahsediyor.

Tuhaf mobilyaların arasında güçlkle yürümesine karşın gözlüğünü çıkarmıyor. Erkenden yatıyor. Burada, handa kalmasının sebebi kasabadaki yemek yenecek ve kalınacak en iyi yer olması. Personele onun önemli bir ziyaretçi olduğunu söyledim. “Albay Joll, Üçüncü Büro’ dandır,” dedim. “Üçüncü Büro bu günlerde Sivil Savunma’nın en önemli departmanı.” En azından başkentten gelen, işittiğimiz çoktan eskimiş söylentilere göre öyle. Han sahibi başıyla onaylıyor, hizmetçi kadınlar başlarını eğiyor. “Onun üstünde iyi bir etki uyandırmalıyız.”

Yaygımı, gece esintisinin insanı sıcakta biraz olsun ferahlattığı surlara götürüyorum. Ay ışığında şehrin düz çatılarında uyumakta olan diğer insanları seçebiliyorum. Meydandaki ceviz ağaçlarının altından hâlâ sohbet sesleri geldiğini işitebiliyorum. Karanlıkta bir pipo ateşböceği gibi parlıyor, sönüyor, tekrar parlıyor. Yaz yavaşça bitişine doğru ilerliyor. Meyve veren ağaçlar yüklerinin ağırlığı altında inliyor. Başkenti gençliğimden beri görmedim.

Şafaktan önce uyanıp annelerinin ve sevgililerinin düşünüyerek uykularında kıpırdanarak iç geçiren askerlerin yanından ayaklarımın ucuna basarak geçip merdivenlerden iniyorum. Gökyüzünde binlerce yıldız tepeden bize bakıyor. Burada gerçekten de dünyanın çatısında. Gece vakti açık havada uyanınca insanın gözü kamaşıyor.

Kapıdaki nöbetçi asker bağdaş kurmuş, tüfeğine sarılmış, derin bir uyku çekiyor. Hamalın evinin kapısı kapalı, el arabası dışarıda duruyor. Yanından geçiyorum.

“Mahkûmlar için özel bir yerimiz yok,” diye açıklıyorum. “Burada fazla suç işlenmez ve genellikle de para ya da zorunlu çalışma cezası verilir. Bu kulübe, gördüğünüz gibi tahıl ambarına eklenmiş bir depo, o kadar.” İçerisi dar ve kötü kokuyor. Penceresi yok. İki tutsak bağlı halde yerde yatıyor. Koku onlardan geliyor, eski sidik kokusu. Muhafızı çağırıyorum: “Şu iki adamın üstünü başını temizlet ve lütfen çabuk ol.”

Konuğumu tahıl ambarının serin loşluğuna sokuyorum. “Bu sene umumi araziden üç bin kile almayı umuyoruz. Sadece bir kere ekim yapıyoruz. Havalar çok iyi gitti.” Farelerden ve sayılarını kontrol altına almaktan bahsediyoruz. Kulübeye geri döndüğümüzde ıslak kül kokuyor ve tutsaklar bir köşede diz çökmüş hazır bekliyor. Biri yaşlı bir adam, diğeri bir oğlan çocuğu. “Birkaç gün önce yakalandılar,” diyorum. “Yirmi mil ötede büyükbaş hayvan çalmak için bir baskın yapıldı. Bu çok tuhaf. Normalde kaleden uzak dururlar. Bu ikisi daha sonra yakalandı. Baskına ilişkin hiçbir şey bilmediklerini söylediler. Bilmiyorum. Belki de doğruyu söylüyorlardı. Onlarla konuşmak isterseniz tercüme ederim tabii.”

Çocuğun yüzü morluk ve şişliklerle kaplı, bir gözü de şişip kapanmış. Önünde çömelip yanağına hafif hafif vuruyorum. “Dinle evlat,” diyorum, sınır bölgesinin yerel lehçesiyle, “seninle konuşmak istiyoruz.”

Yanıt vermiyor.

“Rol yapıyor,” diyor muhafız. “Anlıyor.”

“Kim dövdü onu?” diye soruyorum.

“Ben yapmadım,” diyor. “Geldiğinde bu haldeydi.”

“Seni kim dövdü?” diye soruyorum gence.

Beni dinlemiyor. Omzumun arkasından muhafıza değil, yanında duran Albay Joll’a bakıyor.

Joll'a dönüyorum. "Herhalde ilk kez böyle bir şey görüyor." İşaret ediyorum. "Gözlüğü kastediyorum. Sizin kör olduğunuzu sanıyor olmalı." Ama Joll gülümseme karşılık vermiyor. Anlaşılan tutsakların önünde belli bir ciddiyeti korumak gerekiyor.

İhtiyarın önünde diz çöküyorum. "Beybaba, dinle beni. Seni buraya bir sürüye yapılan baskından sonra yakaladığımız için getirdik. Bu çok ciddi bir mesele. Bu yüzden cezalandırılabilirsin, biliyorsun."

Dili dudaklarını ıslatmak üzere dışarı çıkıyor. Yüzü kül rengi ve bitkin.

"Beybaba, beyefendiyi görüyor musun? Bu beyefendi başkentten bizi ziyarete geldi. Sınırdaki bütün kaleleri ziyaret ediyor. İş gerçeği öğrenmek. Yaptığı tek şey bu. Gerçeği öğreniyor. Eğer benimle konuşmazsan onunla konuşman gerekecek. Anlıyor musun?"

"Ekselans," diyor. Sesi çatlıyor; genzini temizliyor. "Ekselans, soygun hakkında hiçbir şey bilmiyoruz. Askerler bizi durdurup bağladı. Durup dururken. Yolda gidiyorduk, buraya doktoru görmeye geliyorduk. Bu, kız kardeşimin oğlu. İyileşmeyen bir yarası var. Biz hırsız değiliz. Ekselansa yaranı göster."

Çocuk önkoluna bandaj yapılmış olan paçavraları büyük bir hızla, eli ve dişleriyle açmaya girişiyor. Kuru muş kanlı ve irinli son kısımları etine yapışmış, ama uçlarını kaldırıp bana yaranın kırmızı, kızgın kenarını gösteriyor.

"Görüyorsunuz ya," diyor yaşlı adam, "yarayı hiçbir şey iyileştirmede. Askerler bizi durdurduğunda onu doktora götürüyordum. Hepsi bu."

Konuğumla birlikte meydana geri dönüyorum. Yanımızdan üç kadın geçiyor; kafalarında çamaşır sepetleriyle sulama bendinden dönüyorlar. Bize meraklı gözlerle bakarken boyunlarını dimdik tutuyorlar. Güneş bastırıyor.

“Bunlardan başka uzun süredir içerde tuttuğumuz mahkûm yok,” diyorum. “Bir rastlantı: Normalde elimizde size gösterecek barbar olmazdı. Bu sözde haydutluk aşırıya kaçmıyor pek. Birkaç koyun çalıyor ya da trenlerden bir yük hayvanı aşırıyorlar. Bazen biz de onlara karşı baskınlar düzenliyoruz. Çoğu kendi küçük sürüleri olan ve nehir boyunda yaşayan fakir kabile insanları. Bu bir yaşam tarzına dönüşüyor. İhtiyar doktoru görmeye geldiklerini söylüyor. Belki de bu doğrudur. Kimse baskına çıkarken yanına yaşlı bir adamla hasta bir çocuğu almaz.”

Onları savunmaya geçmiş olduğumu fark ediyorum. “Emin olamayız tabii. Ama yalan söylüyorlarsa bile, böyle basit insanlar nasıl işinize yarayabilir ki?”

Gizemli suskunluğunun, sağlıklı gözlerini gizleyen kara kalkanlarının önemsiz teatral gizeminin uyandırdığı huzursuzluğu bastırmaya çalışıyorum. Yürürken bir kadın gibi ellerini önünde kavuşturuyor.

“Yine de,” diyor, “onları sorgulamam gerek. Bu akşam, eğer uygunsuzsa. Asistanımı da getireceğim. Dillerini bilen birine de ihtiyacım olacak. Muhafız olabilir. Dillerinden anlıyor mu?”

“Hepimiz derdimizi anlatacak kadar konuşuyoruz. Benim orada olmamamı mı tercih ederdiniz?”

“Canınız sıkılırdı. Başlamadan önce uyguladığımız prosedürler var.”

* * *

İnsanların daha sonra tahıl ambarından geldiğini iddia ettikleri çığlıkları duymuyorum. O akşam işimi yaparken her an muhtemelen neler olup bittiğinin farkındayım ve kulağım insan acısının tonuna odaklı. Ama tahıl ambarı kalın kapıları ve küçük pencereleri olan devasa bir bina; güneş tarafındaki mezbahayla değirmenin ar-

dında kalıyor. Hem bir zamanlar bir ileri karakol, sonra da sınırdaki bir kale olan burası tarım yapılan bir yerleşim merkezine, üç bin kişilik bir kasabaya dönüşmüş durumda ve ılık bir yaz akşamında bütün bu insanların sesleri birileri bir yerlerde çığlık atıyor diye kesilmiyor. (Belirli bir noktada bu kez kendimi savunmaya girişiyorum.)

Albay Joll'u boş bir zamanında tekrar gördüğümde lafı işkenceye getiriyorum. "Ya mahkûmunuz doğruyu söylüyorsa," diyorum, "ve yine de kendisine inanılmadığını görüyorsa? Bu korkunç bir durum değil mi? Hayal edin: Teslim olmaya hazırsınız, teslim olmaya, artık teslim edecek bir şeyiniz kalmamış, ezilmişsiniz, yine de daha fazlasını vermeye zorlanıyorsunuz! Sorgulayan için de ne büyük bir sorumluluk bu! Birinin size doğruyu söyleyip söylemediğini nereden anlıyorsunuz?"

"Ses tonundan," diyor Joll. "Doğruyu söyleyen bir adamın sesinin belli bir tonu vardır. Eğitimimiz ve deneyimlerimiz bize bu tonu tanımayı öğretir."

"Gerçeğin tonu! Bu tonu gündelik yaşamda da yakalayabiliyor musunuz? Benim gerçeği söyleyip söylemediğimi anlayabiliyor musunuz?"

Bu en yakınlaştığımız an ve o, bunu elini hafifçe sallayarak uzaklaştırıyor. "Hayır, beni yanlış anladınız. Ben şimdi yalnızca özel bir durumdan bahsediyorum, gerçeği aradığım ve bunun için baskı yapmak zorunda olduğum bir durumdan. Anlıyorsunuz ya, önce yalanlar işitirim –böyle olur–, önce yalanlar, sonra baskı, sonra daha çok yalan, sonra daha çok baskı, sonra kırılma noktası, sonra daha çok baskı, sonra gerçek. Gerçeği böyle elde edersiniz."

Acı gerçektir; diğer her şeyden şüphelenilebilir. Öylesine açıkça geri dönmeye can attığı başkentte perde arasında tiyatro koridorlarında arkadaşlarıyla fısıldaşırken hayal ettiğim, sivri tırnaklı, leylak rengi mendilli,

yumuşak ayakkabılar içinde narin ayaklı Albay Joll'la yaptığım konuşmadan öğrendiğim bu.

(Öte yandan, onunla aramdaki mesafeyi nasıl ölçebilirim? Onunla yiyip içiyor, ona etrafı gezdiriyor, ona komisyon mektubunun talep ettiği her şekilde yardımcı oluyor ve daha fazlasını yapıyorum. İmparatorluk, hizmetkârlarının birbirlerini sevmesini değil, yalnızca görevlerini yerine getirmelerini bekliyor.)

* * *

Sulh hâkimi sıfatıyla bana kısa bir rapor veriyor. “Sorgulama sırasında mahkûmun ifadesinde bariz çelişkiler görüldü. Mahkûm bu çelişkilerle yüzleştirilince öfkelendi ve sorgu subayına saldırdı. Boğuşma sırasında mahkûm sertçe duvara çarptı. Onu kendine getirme çabaları başarısız oldu.”

Yasanın gerektirdiği şekilde işleri eksiksiz yapmak için muhafızı çağırıp ifade vermesini istiyorum. O ezberden okurken söylediklerini yazıyorum: “Mahkûm kontrolden çıktı ve ziyaretçi subaya saldırdı. Onu yatıştırmaya yardım etmek için çağırıldım. Geldiğimde boğuşma sona ermişti. Mahkûm bilincini yitirmişti ve burnu kanıyordu.” İmzalaması gereken yeri gösteriyorum. Kalem benden saygıyla alıyor.

“Bunları sana subay mı söyledi?” diye soruyorum usulca.

“Evet efendim,” diyor.

“Mahkûmun elleri bağlı mıydı?”

“Evet efendim. Yani, hayır efendim.”

Onu gönderdikten sonra defin belgesini dolduruyorum.

Ama yatağa gitmeden önce bir fener alıp meydanı geçiyor ve arka sokaklardan dolanarak tahıl ambarına

varıyorum. Kulübenin kapısında yeni bir muhafız, battaniyesine sarınmış uyuyan başka bir genç var. Ben yaklaşırken bir cırcırböceği ötmeyi kesiyor. Sürgü sesi muhafızı uyandırmıyor. Kulübeye feneri kaldırarak girerken bu kutsal ya da uğursuz yere, eğer arada bir fark varsa, devlet sırlarının gizlendiği bu yere izinsiz girdiğimi fark ediyorum.

Çocuk bir köşede, saman bir yatakta canlı, sapsağlam bir halde yatıyor. Uyuyor gibi görünse de yatış pozisyonundaki gerginlik onu ele veriyor. Elleri önden bağlanmış. Diğer köşede uzun beyaz bir bohça duruyor.

Muhafızı uyandırıyorum. “Cesedi burada bırakmanı kim söyledi? Kim onu kefene sardır?”

Sesimdeki öfkeyi işitiyor. “Diğer Ekselans’la gelen adam, efendim. Nöbete geldiğimde buradaydı. Çocuğa, ‘Dedenle uyu, onu sıcak tut,’ dediğini işittim. Çocuğu da cesetle birlikte kefene sokacakmış gibi davrandı, ama bunu yapmadı.”

Çocuk hâlâ gergin, gözlerini sımsıkı kapamış halde uyurken cesedi dışarı taşıyoruz. Avluda, muhafız feneri tutarken bıçağımın ucuyla dikiş yerini bulup kefeni yırtıyor ve ihtiyarın başını açıyorum.

Gri sakalında kurumuş kan var. Dudakları ezilmiş ve büzülmüş, dişleri kırılmış. Gözlerinin biri yukarı dönmüş, diğer göz çukuruysa kanlı bir delik. “Kapat şunu,” diyorum. Muhafız kefeni örtüyor. Tekrar açılıyor. “Kafasını duvara vurduğunu söylüyorlar. Ne düşünüyorsun?” Bana bezgin bezgin bakıyor. “Biraz sicim bulup şunu dik.”

Feneri çocuğun üstüne tutuyorum. Kıpırdamamış; ama yanağına dokunmak için eğildiğimde geri çekiliyor ve titremeler bedeninde uzun dalgalar halinde bir aşağı bir yukarı geziniyor. “Dinle beni evlat,” diyorum, “sana zarar vermeyeceğim.” Sırtüstü dönüp bağlı ellerini yüzünün önüne getiriyor. Elleri şişkin ve mor. Bağları çöz-

meye çalışıyorum. Bu çocuğa ilişkin tüm eylemlerim sakarca. “Dinle: Subaya gerçeği söylemelisin. Senden duymak istediği tek şey bu – gerçek. Gerçeği söylediğinden emin olunca sana zarar vermeyecek. Ama ona bildiğin her şeyi anlatmalısın. Sana sorduğu her soruya doğru cevap vermelisin. Acı çekiyorsan cesaretini yitirme,” düğümü çekiştirerek en sonunda ipi gevşetmeyi başardım. “Ellerini kan dolaşımı başlayana dek birbirine sürüt.” Elleri benimkilerin arasına alıp ovuşturuyorum. Parmaklarını acıyla oynatıyor. Babasının öfke nöbetleri arasında çocuğunu yatıştırmaya çalışan bir anneden fazlası olduğumu söyleyemem. Bir sorgucunun iki maske takabildiği, iki sesle konuşabildiği gözümünden kaçmadı, biri sert, diğeri baştan çıkarıcı.

“Bu akşam yemek yedi mi?” diye soruyorum muhafıza.

“Bilmiyorum.”

“Yemek yedin mi?” diye soruyorum çocuğa. Başını sallıyor. Kalbime keder çöküyor. Bu işe karışmayı hiç istemedim. Sonu nereye varacak bilmiyorum. Muhafıza dönüyorum. “Şimdi gidiyorum, ama yapmanı istediğim üç şey var. Birincisi, çocuğun elleri daha iyi duruma geldiğinde onları tekrar bağlamayı istiyorum, ama fazla sıkma ki şişmesinler. İkincisi cesedi avluda, şimdi durduğu yerde bırakmayı istiyorum. Onu tekrar içeri taşıma. Sabah erkenden bir defin grubu gönderip onu aldıracağım; cesedi onlara teslim edeceksin. Soru soran olursa emri benim verdiğimi söylersin. Üçüncüsü, şimdi kulübenin kapısını kilitleyip benimle gelmeni istiyorum. Sana mutfaktan çocuğa götürmen için yiyecek vereceğim. Gel.”

Bu işe karışmayı istemedim. Ben bir taşra sulh hâkimiyim, İmparatorluk’un emrindeki sorumlu bir memurum, günlerimi bu uyuşuk sınır bölgesinde emekliliğimi bekleyerek geçiriyorum. Kilise paralarını ve vergileri top-

luyor, komünel toprakları idare ediyor, garnizonun ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlıyor, buradaki tek subay çeşidi olan genç subayları denetliyor, ticareti kontrol ediyor, haftada iki kez askerî mahkemeye başkanlık ediyorum. Geri kalan zamanımda güneşin doğup batışını izliyor, yiyip içiyor ve uyuyorum, halimden şikâyetim yok. Öldüğümde İmparatorluk gazetesinde benden küçük harflerle, üç satırda bahsedileceğini umuyorum. Sakin zamanlarda sakince yaşamaktan fazlasını istemedim.

Ama geçen yıl başkentten barbarlar arasında huzursuzluk başladığı haberi geldi. Güvenli yollarda yolculuk eden tacirler saldırıya uğramış ve soyulmuşlardı. Büyükbaş hayvan hırsızlığı hem boyut hem de cüretkârlık açısından artış göstermişti. Bir grup nüfus sayım memuru ortadan kaybolmuş ve cesetleri üstünkörü kazılmış mezarlarda bulunmuştu. Bir taşra valisine denetleme turu sırasında ateş edilmişti. Sınır devriyeleriyle çatışmalar yaşanmıştı. Söylentilere göre barbar kabileler silahlanıyordu; İmparatorluk önlemler almalıydı, çünkü savaş çıkacağı kesindi.

Ben şahsen bu huzursuzluklara ilişkin bir belirti görmedim. Kişisel gözlemlerime dayanarak her kuşakta mutlaka barbarlar konusunda isterik bir dönemin yaşandığını söyleyebilirim. Sınır bölgesinde yaşayıp da yağız bir barbar elinin yatağın altından çıkıp ayak bileğini kavradığını düşlemeyen bir kadın, kafasında barbarların gelip evinde içki âlemi yaptığını, tabakları kırıp perdeleri ateşe verdiğini, kızlarının ırzına geçtiğini canlandırıp korkmayan bir erkek yoktur. Bu düşler aşırı rahatlığın sonucu. Bana bir barbar ordusu gösterin, inanayım.

Başkentte kuzeydeki ve batıdaki barbar kabilelerin en sonunda birleşmekte olduğundan endişeleniliyordu: Sınırı turlamak üzere generaller gönderildi. Bazı garnizonlar güçlendirildi. İsteyen tacirlere eşlikçi askerler ve-

rildi. Ve Sivil Savunma'nın Üçüncü Bürosu'nun memurları ilk kez sınıra gönderildi, devletin muhafızları, isyanların daha az bilinen hareketleri konusunda uzmanlaşmış kişiler, gerçeğe gönül vermiş insanlar, sorgulama doktorları. Yani anlaşılan rahat yıllarım sona eriyor, oysa arada sırada sağdan soldan gelen dirsekler sayılmazsa dünyanın yolundan sapmadan ilerlediğini bilerek dingin bir gönülle uyuyabilirdim. Oysa o iki absürd tutsağı Albay'a teslim edip, "İşte Albay, uzman sizsiniz, bakalım onlardan neler öğreneceksiniz!" diyerek birkaç günlüğüne bir av gezisine çıksaydım, ki bunu yapmalıydım, belki nehrin yukarısına gitseydim ve geri döndüğümde raporunu okumadan ya da ilgisizce şöyle bir göz attıktan sonra, *soruşturmalar* sözcüğünün altında, bir taşın altındaki *banshee*¹ gibi, yatmakta olan anlamı kurcalamadan imzalasaydım – akıllıca olanı yapsaydım, belki şimdi avlanmaya ve atmaca yetiştirmeye ve sakın cinsel hayatımı sürdürmeye geri dönebilir ve provokasyonların durmasını, sınır boyundaki kargaşanın dinmesini bekleyebilirdim. Ama ne yazık ki atıma atlayıp gitmedim: Bir süre tahıl ambarının yanındaki, aletlerin koyulduğu kulübeden gelen seslere kulaklarımı tıkadım, sonra da gece elime bir fener alarak olup biteni kendi gözlerimle görmeye gittim.

* * *

Dünya göz alabildiğine karla kaplı. Kar, sanki güneş dağılıp sise, auraya dönüşmüşçesine her tarafa yayılan bir ışık saçan gökyüzünden yağıyor. Rüyamda kışla kapısından, çıplak bayrak direğinin yanından geçiyorum.

1. İrlanda'da Kelt geleneğinde, çığlıkları o evden ölü çıkacağına işaret sayılan peri. (Ç.N.)

"Hiçbir şey hayal edebileceğlerimizden kötü olamaz," diye mırıldanıyorum. Beni duyduğunu belli eden bir işaret yapmıyor. Kanepeye çöküyor, onu esneyerek yanuma çekiyorum. "Anlat bana," demek istiyorum. "bunu bir sır gibi saklama, acı sadece acıdır, o kadar." Ama sözcükler benden kaçıyor. Kollarım ona dolanıyor, dudaklarım kulak deliğinde, konuşmaya çalışıyorum; sonra karanlık çöküyor.

Avustralya'da yaşayan Güney Afrikalı yazar J.M. Coetzee'den, hayali bir imparatorlukta geçen ve 1970'lerin Güney Afrika'sına göndermeler yapan bir roman. Geniş topraklara yayılmış bir imparatorluğun en ucundaki bölgede yaşayan barbarlar, sözümona ayaklanmak üzeredir. Onları bastırmak bahanesiyle gönderilen Albay ve emrindekiler, müthiş bir işkence ve kıyım başlatır.

Barbarları Beklerken, o bölgede görevli, yıllardır başkent'in yüzünü görmemiş Sulh Hâkimi'nin ağzından aktarılan ürkütücü bir zorbalığın öyküsü; ancak öncelikle bir aşk, sevecenlik ve bağışlama romanı. Coetzee zorbalara da onların kurbanlarına da aynı insancıl tavırla yaklaşıyor.

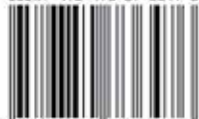
#güneyafrikaedebiyatı #yetmişlerinafrikası #imparatorluk #korku
#toplumsalkargaşa #kıyım #ayaklanma #bağışlama

 can

canyayinlari.com | f | | canyayinlari

roman

ISBN: 978-975-07-3647-6

9 789750 736476